

«Обізнаність мешканців України про діаспору та ставлення до неї»

Дослідження ініційоване Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» і проведене Фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» спільно з соціологічною службою Центру Разумкова з 3 по 9 серпня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Склад макрорегіонів: **Захід** – Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області; **Центр** – Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, а також місто Київ; **Південь** – Миколаївська, Одеська, Херсонська області; **Схід** – Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області.

Резюме

Зацікавлення питаннями, пов'язаними з діаспорою

- **Населення України демонструє незначний інтерес до питань, пов'язаних з українською діаспорою:** виявляють зацікавлення тільки 23% опитаних, натомість майже три чверті (73%) скоріше не цікавляться або взагалі не цікавляться діаспорою. Ще 4% опитаних не визначилися з відповіддю на це запитання.
- Загалом більше зацікавлення українською діаспорою мають такі категорії населення: мешканці Заходу і Центру (31% і 30% відповідно) на противагу населенню Сходу та Півдня – 12% і 14%; ті, хто вдома спілкується українською, – майже 30% проти 15% серед російськомовних; прихильники вступу України до Євросоюзу (31%), порівняно з симпатиками Митного Союзу (18%) або позаблокового статусу (12%); особи з вищою чи незакінченою вищою освітою (30%), на відміну від тих, хто має середню спеціальну освіту (22%), супроти людей із загальною середньою освітою (17%).

Джерела отримання інформації про діаспору

- Ті респонденти, які дуже або скоріше зацікавлені діаспорою, озвучили **джерела отримання інформації про діаспору**. Майже половина з усіх опитаних дізнається про неї з телебачення (49%), 44% – з соціальних мереж, 25% – з YouTube. Однак високою є частка тих, хто отримує інформацію про діаспору безпосередньо від людей, з якими спілкуються: від найближчого оточення (родичів, друзів, сусідів, колег) – 41% та 40% від знайомих чи родичів, які мешкають за кордоном.

Бажання дізнаватися більше про українську діаспору

- Зважаючи на доволі низький рівень зацікавлення питаннями, пов'язаними з діаспорою, 39% мешканців України **хотіли б дізнаватися більше про українців за кордоном**, натомість кожен другий не виявляє такого бажання (50%). 11% – вагалися з відповіддю.
- Дізнаватися про українську діаспору та українські організації за кордоном хотіли б більше: мешканці Центру (48%) і Заходу (45%) України на противагу населенню східного (26%) та південного (26%) регіонів; опитані, які вдома спілкуються українською мовою (44%), на відміну від російськомовних (32%); прихильники вступу України до ЄС (51%) на противагу тим, хто підтримує вступ до Митного союзу (26%), або ж неприєднання ані до ЄС, ані до Митного союзу (25%); люди з вищою (або незакінченою вищою) освітою (47%), порівняно з тими, хто має середню спеціальну (38%) чи загальну середню (29%).

Ставлення до діаспори

- Попри те, що цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою лише 23% опитаних, **позитивно до неї ставляться 67% українців**. Усього 12% опитаних мають негативне ставлення, тоді як дещо більша частина (21%) відмовилися від відповіді на це питання.

- Загалом більш позитивно до української діаспори ставляться: мешканці Заходу (77%) та Центру (74%), порівняно з тими, хто проживає на Півдні та Сході України (57% та 52% відповідно); ті, які послуговуються українською мовою (72%), аніж ті, які вдома спілкуються російською (58%); опитані, які підтримують вступ України до ЄС (78%), аніж ті, які виступають за вступ до Митного союзу (53%) або за неприєднання ані до ЄС, ані до Митного союзу (57%); особи з вищою або незакінченою вищою освітою (72%), на противагу тим, хто має середню спеціальну (65%) чи загальну середню освіту (62%).

Вкладання коштів України для підтримки українських організацій за кордоном

- Незважаючи на те, що позитивно ставляться до української діаспори 67% українців, **усього 30% вважають, що держава Україна повинна виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном.** Майже половина (49%) проти цього і 21% не визначилися з відповіддю.
- Що більше зацікавлені опитані в питаннях, пов'язаних з українською діаспорою, то більше вони погоджуються з думкою, що держава повинна виділяти кошти для її підтримки (55%). Водночас серед тих, хто не цікавиться, цей показник становить 21%. Крім того, вважають, що держава повинна виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном 40% тих українців, хто позитивно ставиться до української діаспори, та всього 7% тих, хто – негативно.
- Загалом більш зацікавлені в тому, аби Україна виділяла кошти для підтримки українських організацій за кордоном, мешканці Заходу (33%) і Центру (32%) (натомість на Сході – 27%, і на Півдні – 23%); ті опитані, які орієнтовані на вступ України до ЄС (36%) (тих, які підтримують вступ України до Митного союзу, – 23%); матеріально забезпечені українці – 42% і середнього рівня достатку – 32% (серед малозабезпечених – 27% і 23% опитаних найнижчого рівня матеріального становища).

Вкладання коштів діаспори в економіку України

- На запитання «Чи варто Україні залучати українську діаспору до вкладання коштів в економіку України?» **71% опитаних відповіли «так».** Водночас 14% вважають, що не варто залучати українську діаспору до вкладання коштів та ще 14% – не визначилися із відповіддю.

Залучення діаспори до роботи у керівних органах державної влади України

- **Усього 35% опитаних вважають, що Україні варто залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади.** Майже половина (47%) проти цього, а також 18% не визначилися з відповіддю.
- За регіональним розподілом, думку про те, що Україні варто залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади, менше підтримують мешканці Півдня (19%), порівняно з українцями, які проживають в інших регіонах (на Заході – 44%, на Сході – 35% та в Центрі – 34%).

Залучення діаспори до навчального процесу в Україні

- На запитання «Чи варто Україні залучати українську діаспору до навчального процесу в Україні» трошки більше ніж половина – 57% відповіли «так». Водночас 29% не погоджуються із цією думкою, а 14% – не визначилися.
- Як і в попередньому випадку, мешканці Півдня (41%) менш зацікавлені в тому, щоб залучати українську діаспору до навчального процесу в Україні, тоді як мешканці інших регіонів більш позитивно ставляться до цього (на Заході – 63%, у Центрі – 61% та на Сході – 52%).

Залучення діаспори до популяризації України за кордоном

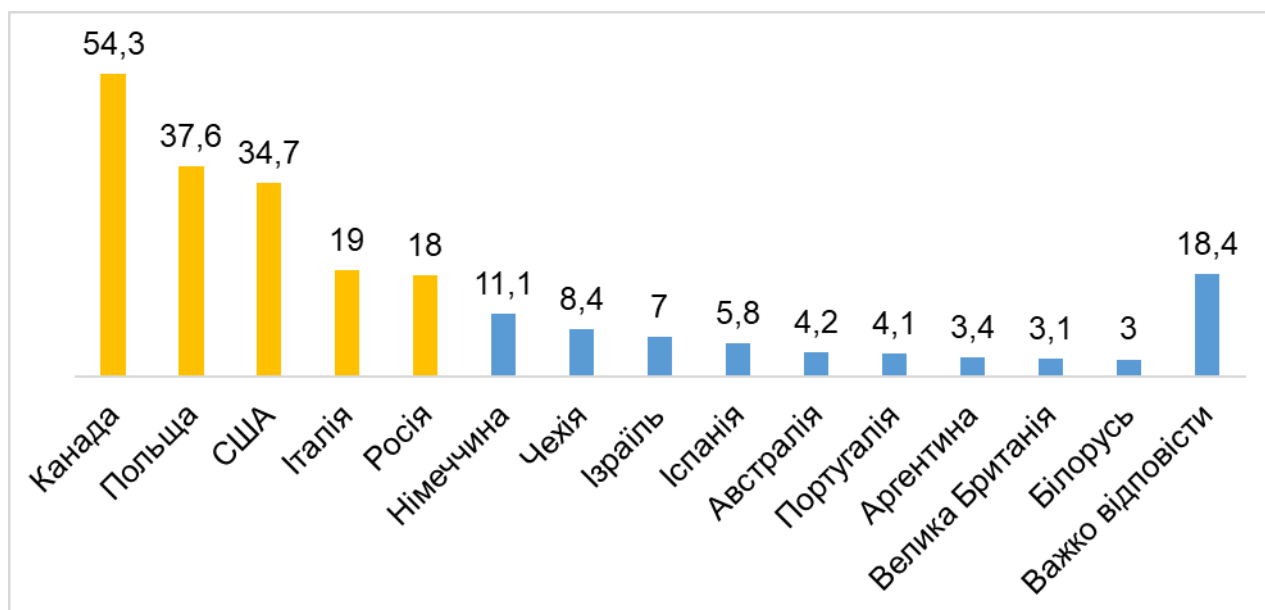
- 75% опитаних вважають, що Україні варто залучати українську діаспору до популяризації України за кордоном, 12% опитаних проти цього та 13% – не визначилися.

Країни, з якими мешканці України асоціюють українську діаспору

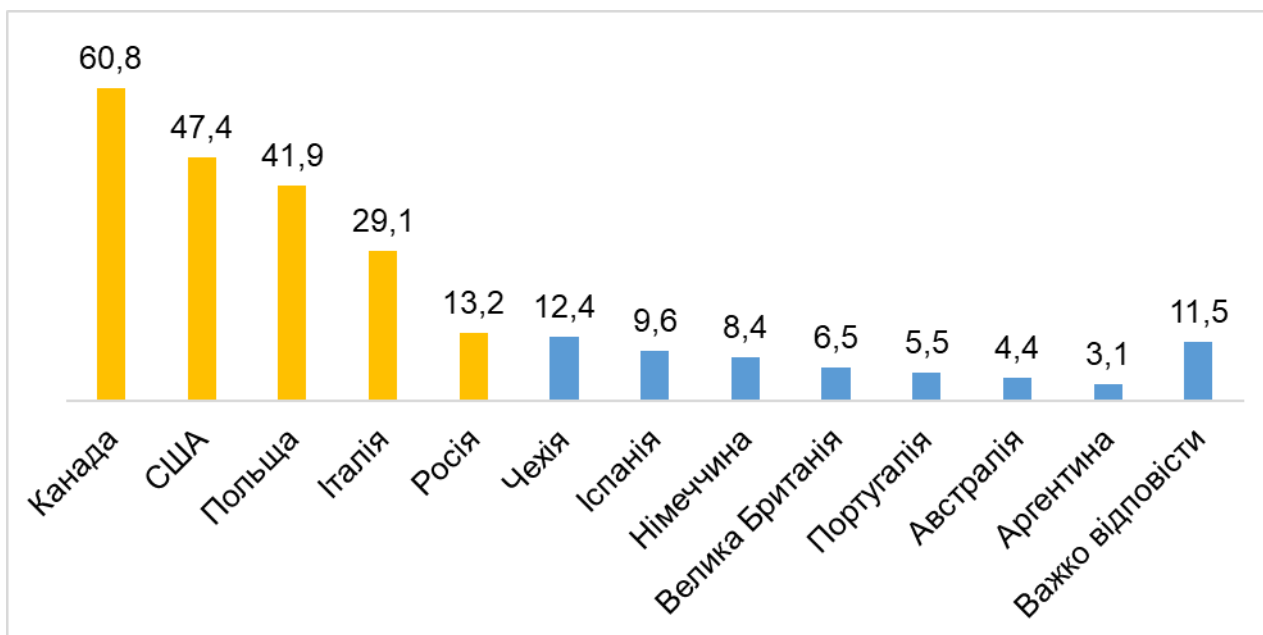
- Кожен другий мешканець України асоціює українську діаспору насамперед з Канадою (53%). На другому місці опинилася Польща (38%), на третьому – США (35%). До п'ятірки увійшли також Італія (19%) та Росія (18%).
- Водночас близько 18% від усіх опитаних було складно назвати країни, в яких проживає велика українська діаспора, тому вони утрималися від відповіді. Причому найменша частка таких респондентів проживала на Заході (11%) та Центрі (17%), а найбільше – на Півдні (30%). На Сході 21% опитаних не могло назвати жодної країни, де проживає діаспора.

4

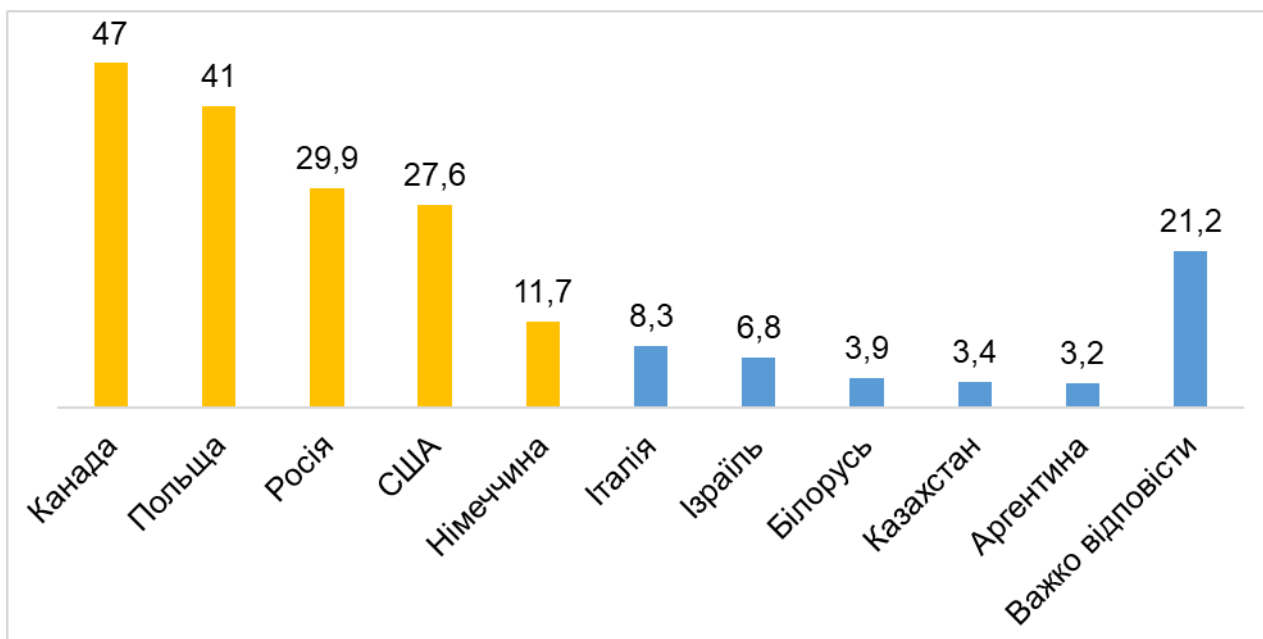
1. Чи можете Ви назвати іноземні країни, в яких живе велика (десятки, сотні тисяч осіб) українська діаспора? (до 5 країн, які першими назве респондент), %, наведено лише ті варіанти відповідей, які назвали 3% і більше респондентів

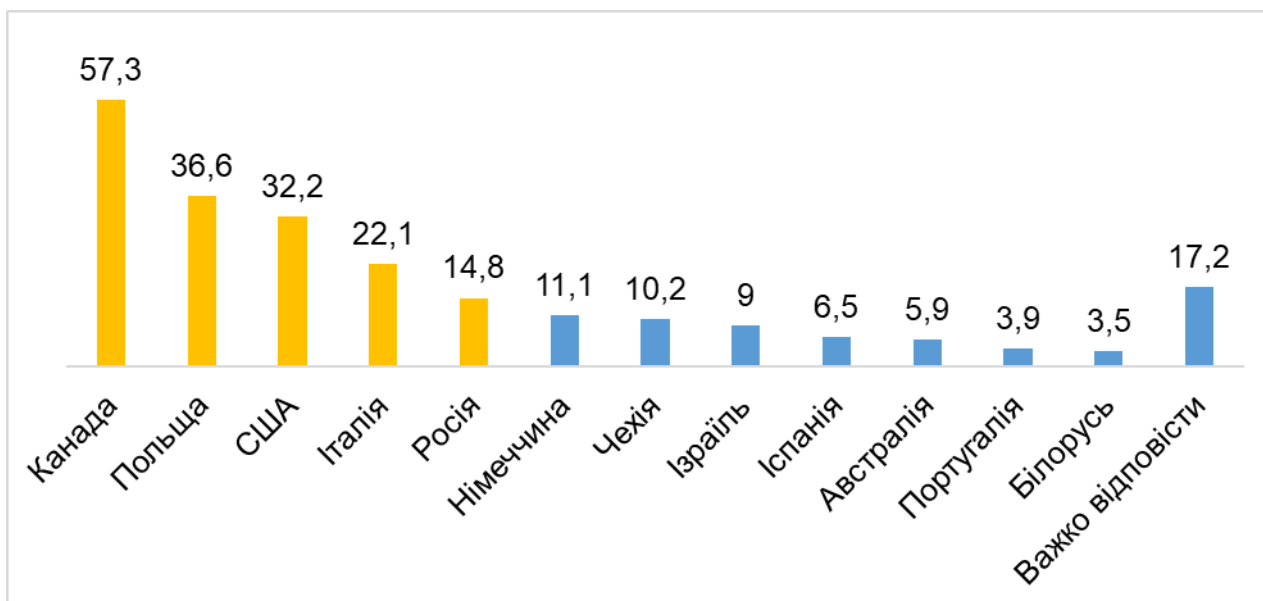
1.1. Чи можете Ви назвати іноземні країни, в яких живе велика (десятки, сотні тисяч осіб) українська діаспора? (% від відповідей мешканців Заходу)

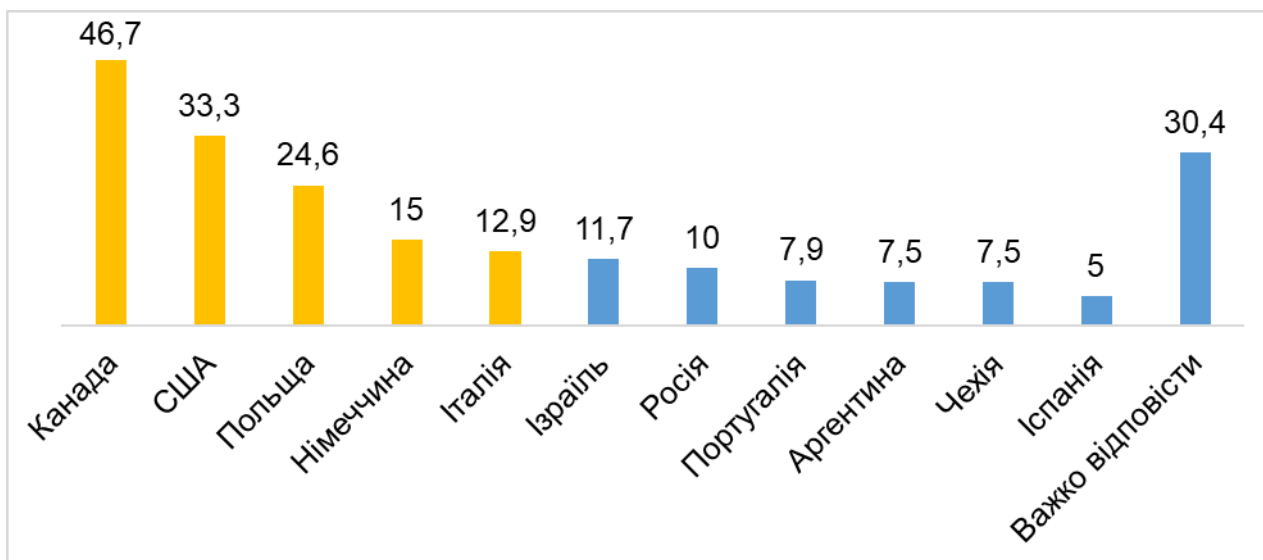
1.2. Чи можете Ви назвати іноземні країни, в яких живе велика (десятки, сотні тисяч осіб) українська діаспора? (% від відповідей мешканців Сходу)

1.3. Чи можете Ви назвати іноземні країни, в яких живе велика (десятки, сотні тисяч осіб) українська діаспора? (% від відповідей мешканців Центру)

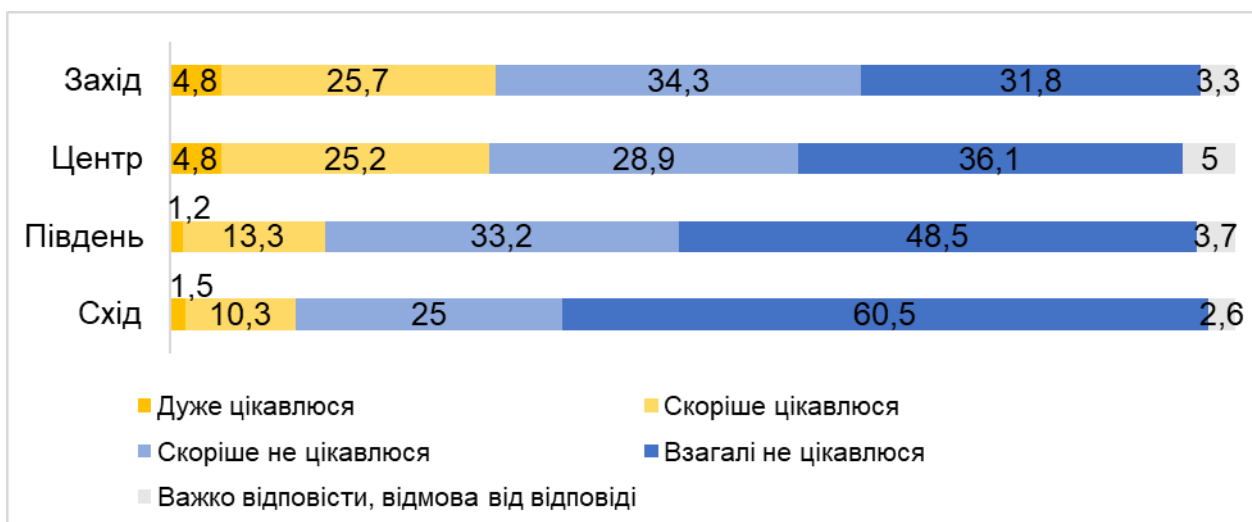
1.4. Чи можете Ви назвати іноземні країни, в яких живе велика (десятки, сотні тисяч осіб) українська діаспора? (% від відповідей мешканців Півдня)

2. Чи цікавитеся ви питаннями, пов'язаними з українською діаспорою? (виберіть один варіант відповіді) %

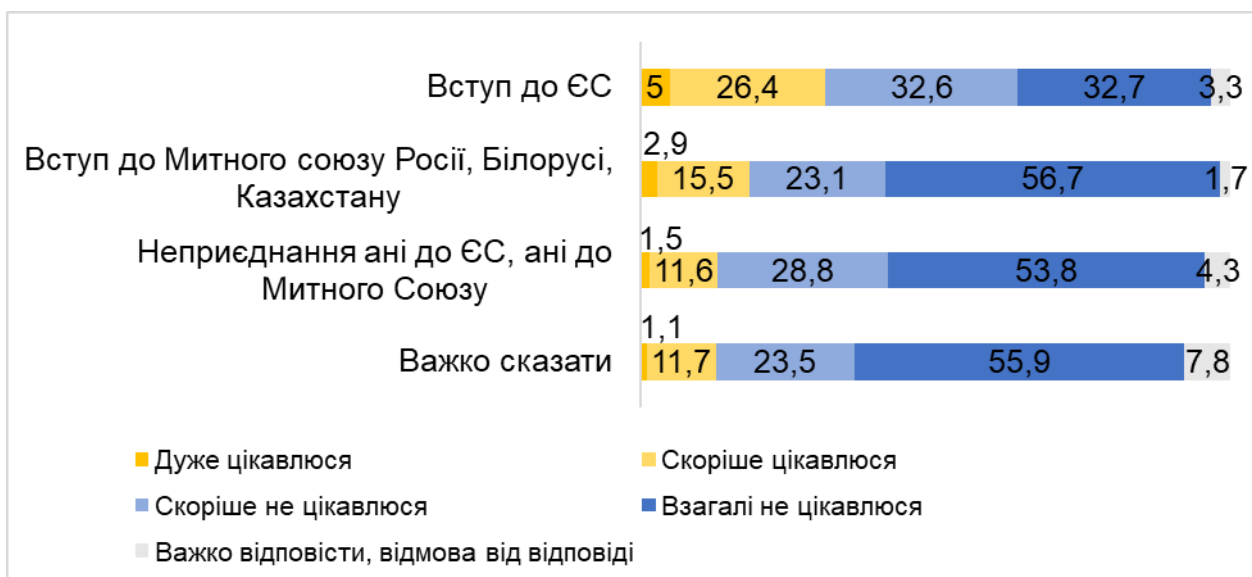

2.1. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за регіоном, %

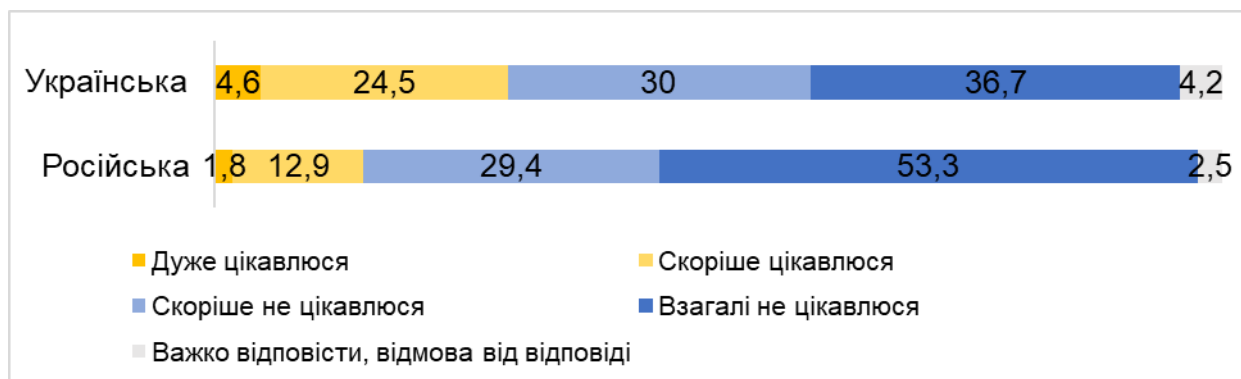

7

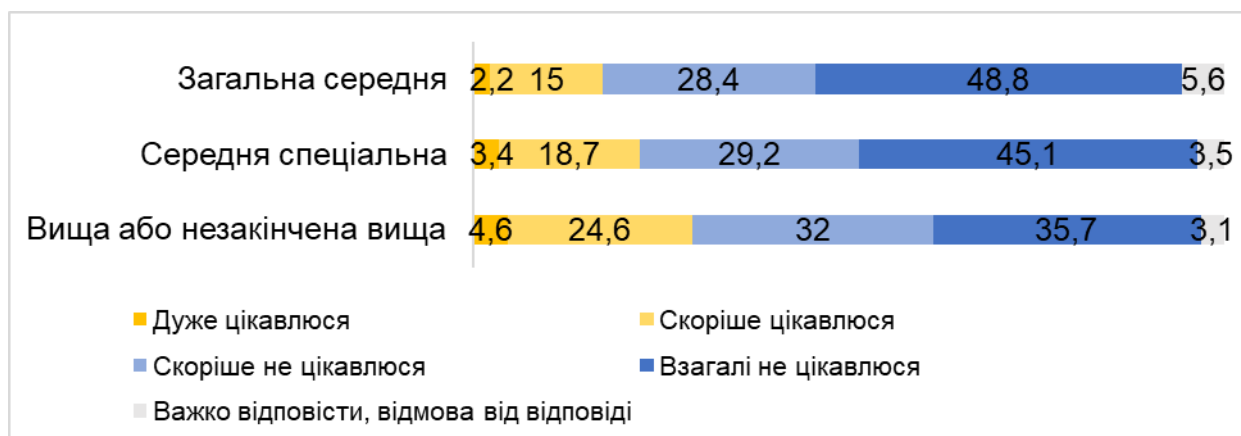
2.2. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за зовнішньополітичними орієнтирами, %

2.3. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за мовою, якою респонденти спілкуються вдома, %

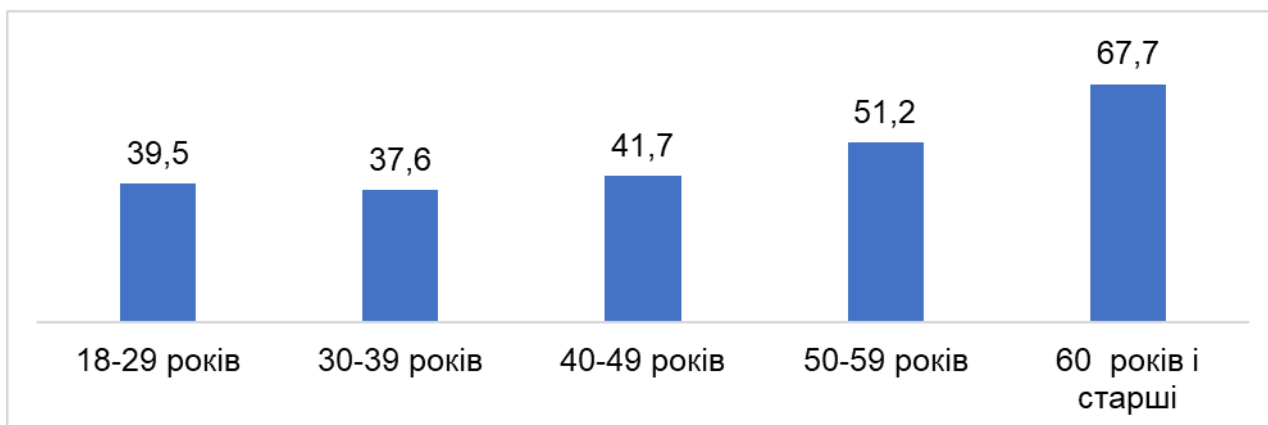
2.4. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за рівнем освіти, %

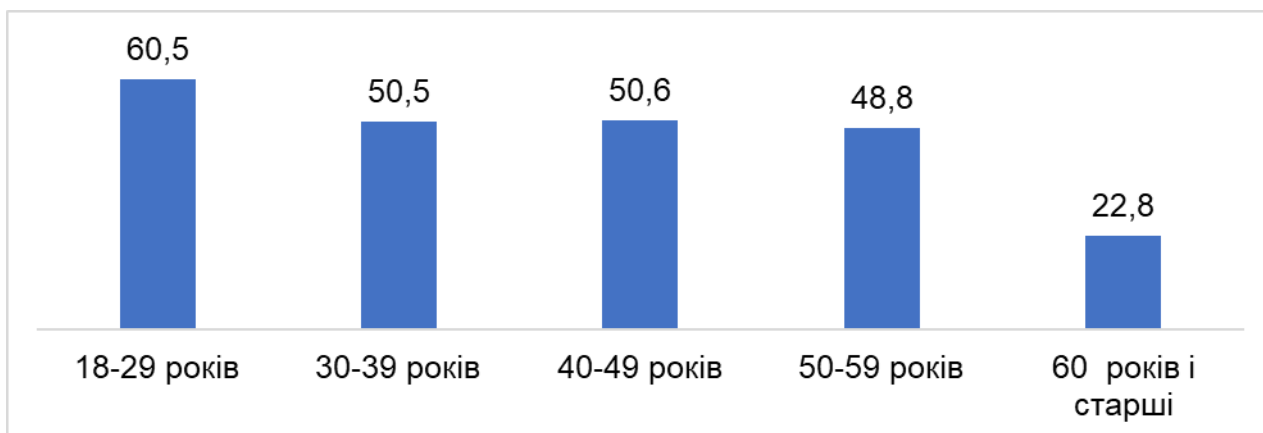
3. З яких джерел Ви переважно отримуєте інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном? (виберіть не більше, ніж п'ять варіантів) % від відповідей тих респондентів, хто дуже цікавиться і скоріше цікавиться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою, n=475

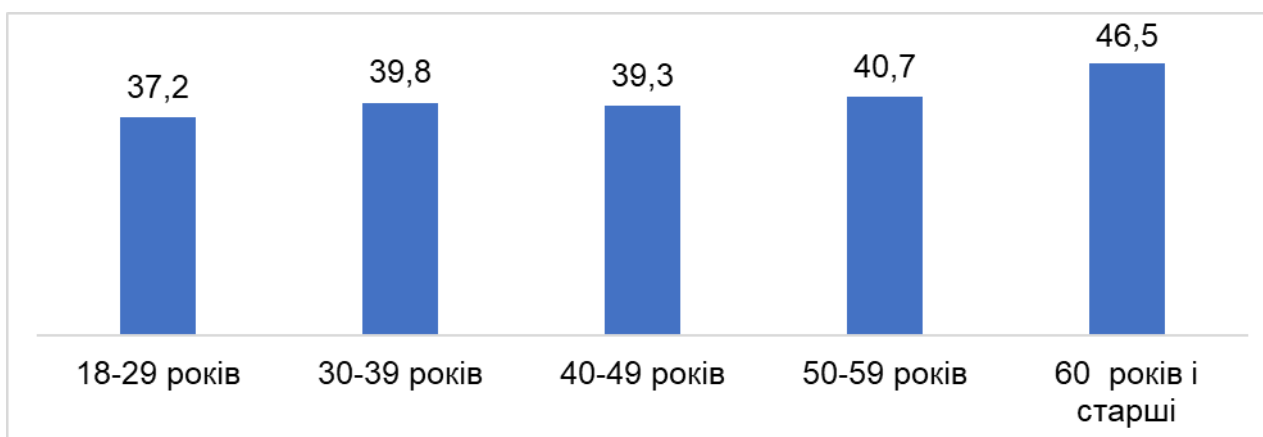
3.1. Респонденти, які отримують інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном з телебачення: розподіл за віком, % серед опитаних, які цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою

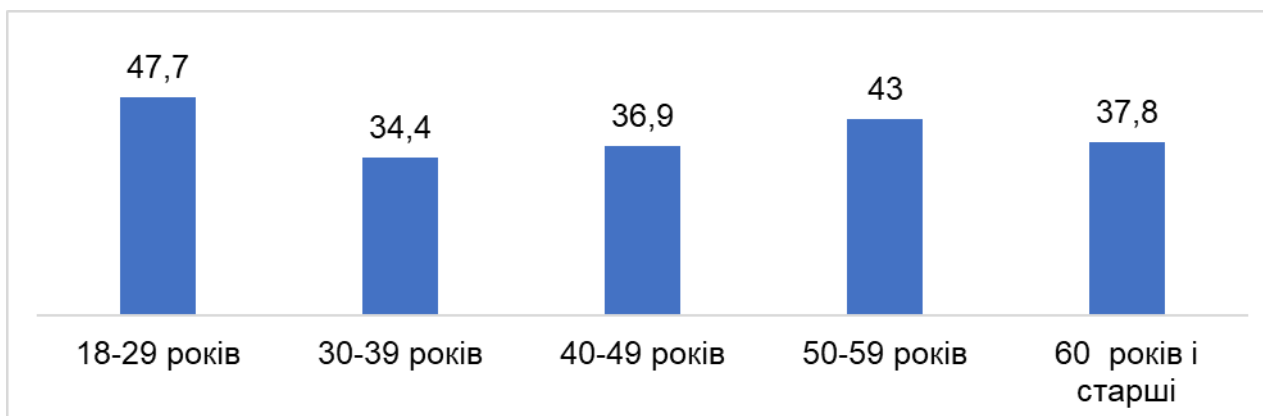
3.2. Респонденти, які отримують інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном з соціальних мереж (Facebook, Instagram та ін.): розподіл за віком, % серед опитаних, які цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою

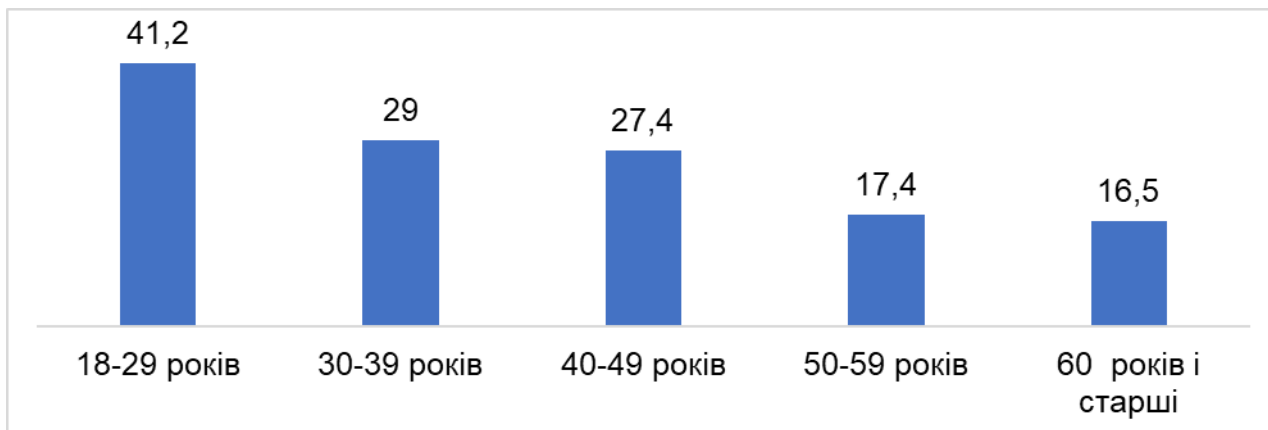
3.3. Респонденти, які отримують інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном від найближчого оточення (родичі, друзі, сусіди, колеги): розподіл за віком, % серед опитаних, які цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою

3.4. Респонденти, які отримують інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном від знайомих чи родичів, які мешкають за кордоном: розподіл за віком, % серед опитаних, які цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою

3.5. Респонденти, які отримують інформацію про українську діаспору та українські організації за кордоном з YouTube: розподіл за віком, % серед опитаних, які цікавляться питаннями, пов'язаними з українською діаспорою

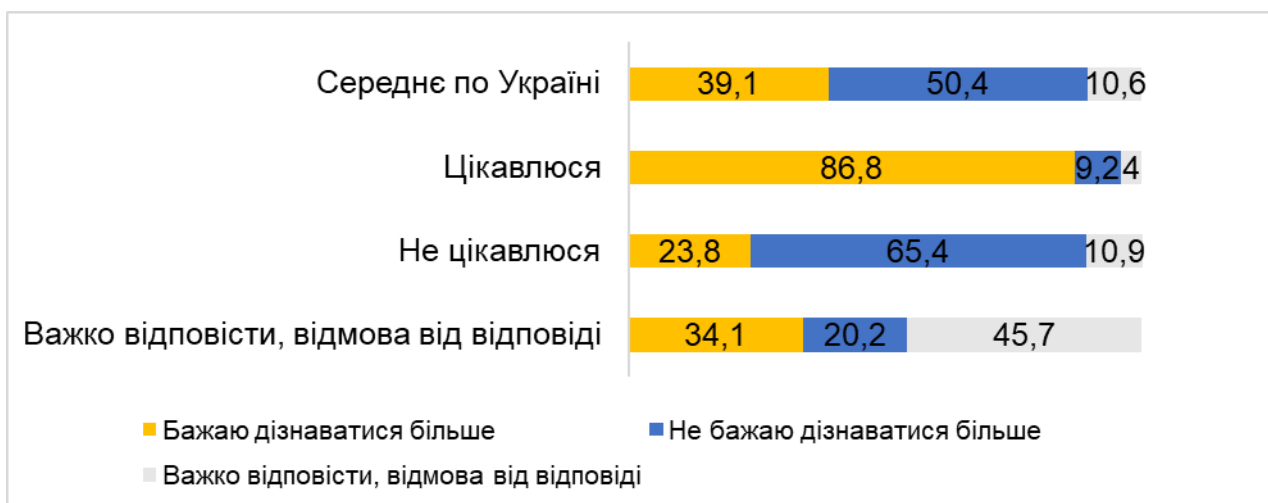

4. Чи хотіли б Ви дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном? (виберіть один варіант відповіді) %

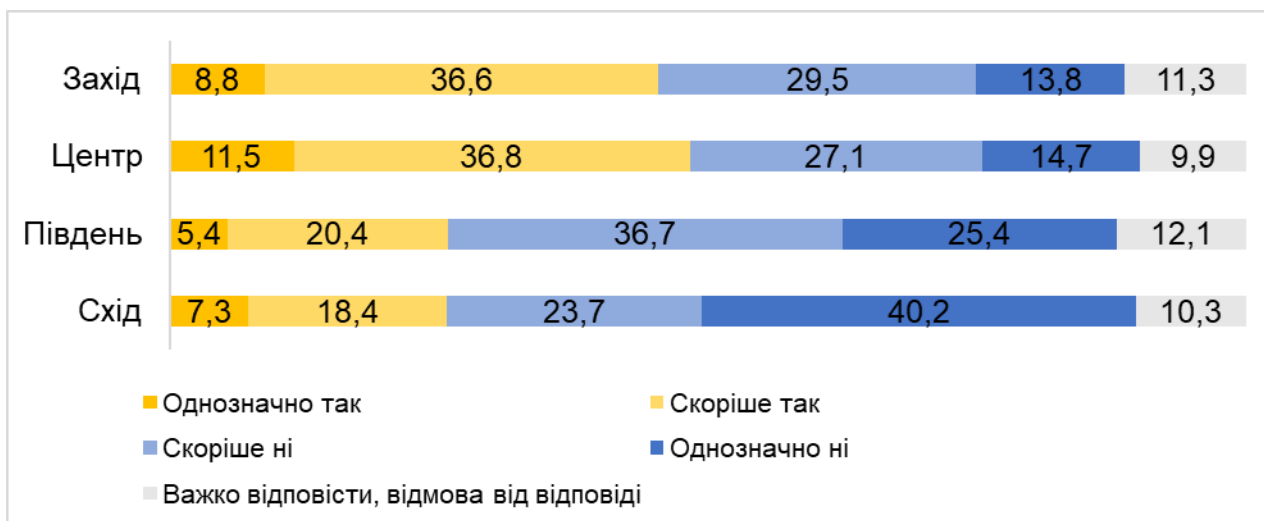

11

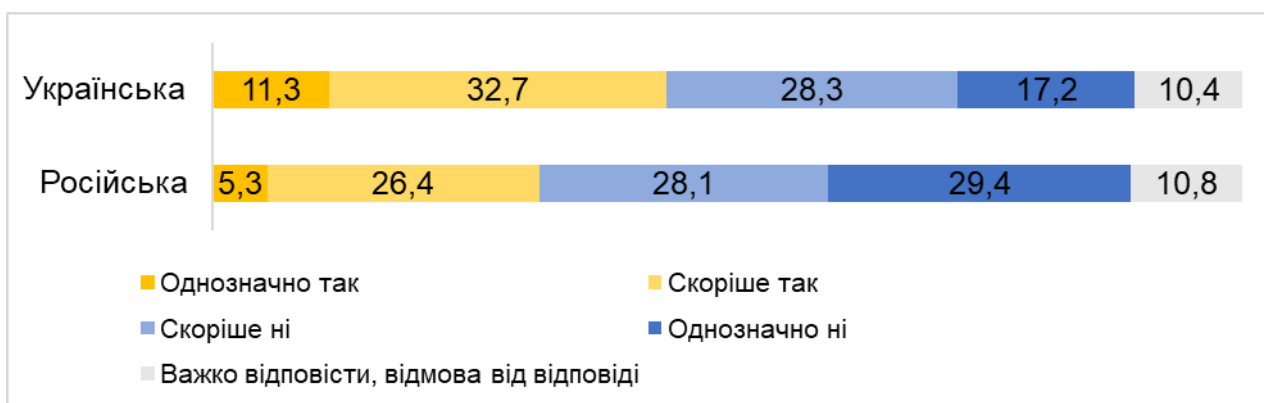
4.1. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за бажанням дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном, %

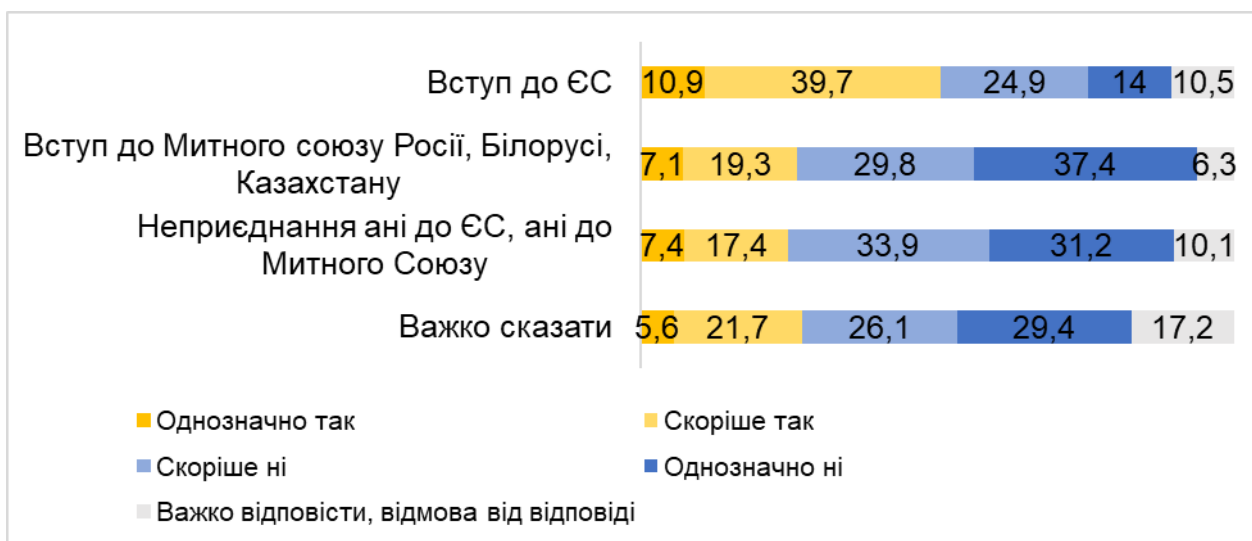
4.2. Бажання дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном: розподіл за регіоном, %

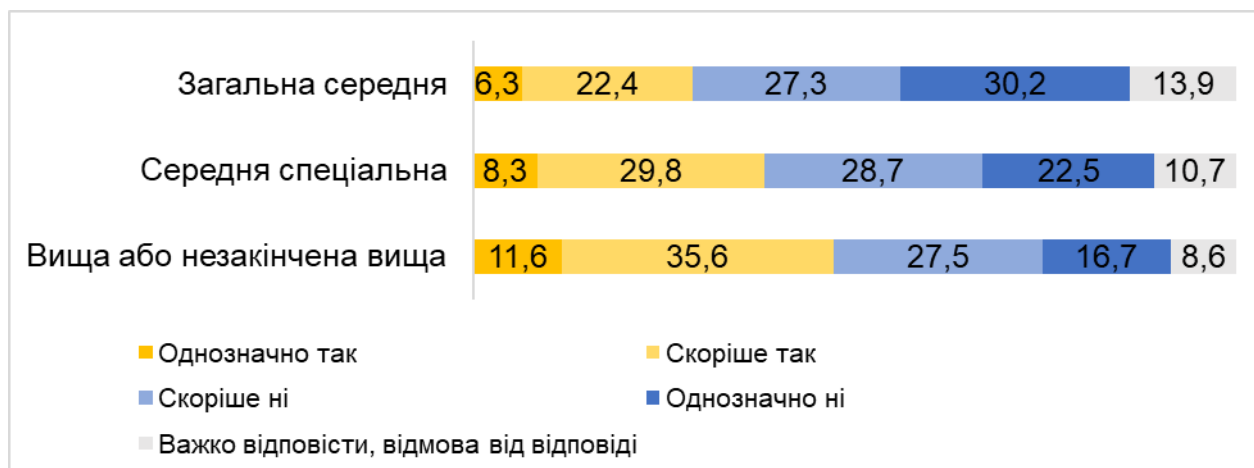
4.3. Бажання дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном: розподіл за мовою, якою респонденти спілкуються вдома, %

4.4. Бажання дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном: розподіл за зовнішньополітичними орієнтирами, %

4.5. Бажання дізнаватися більше про українську діаспору та українські організації за кордоном: розподіл за рівнем освіти, %

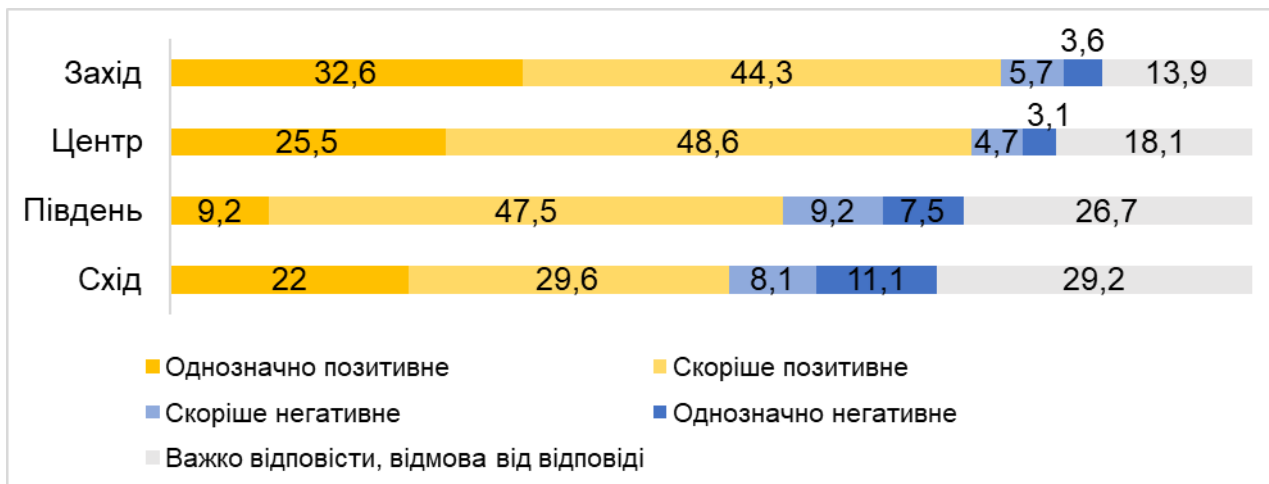
5. Як би Ви описали Ваше ставлення до української діаспори? (виберіть один варіант відповіді) %

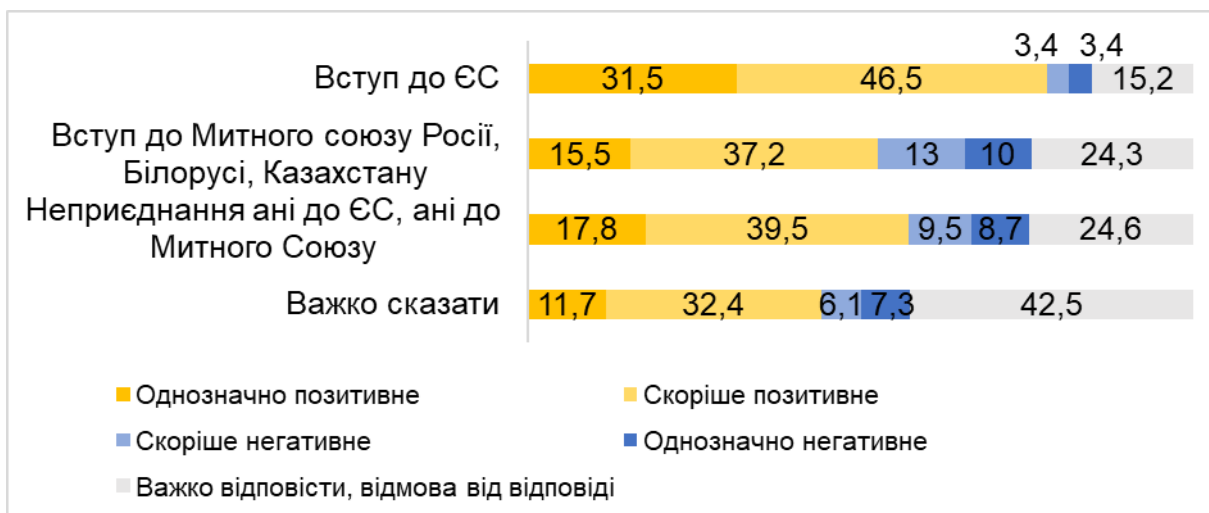
5.1. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за ставленням до української діаспори, %

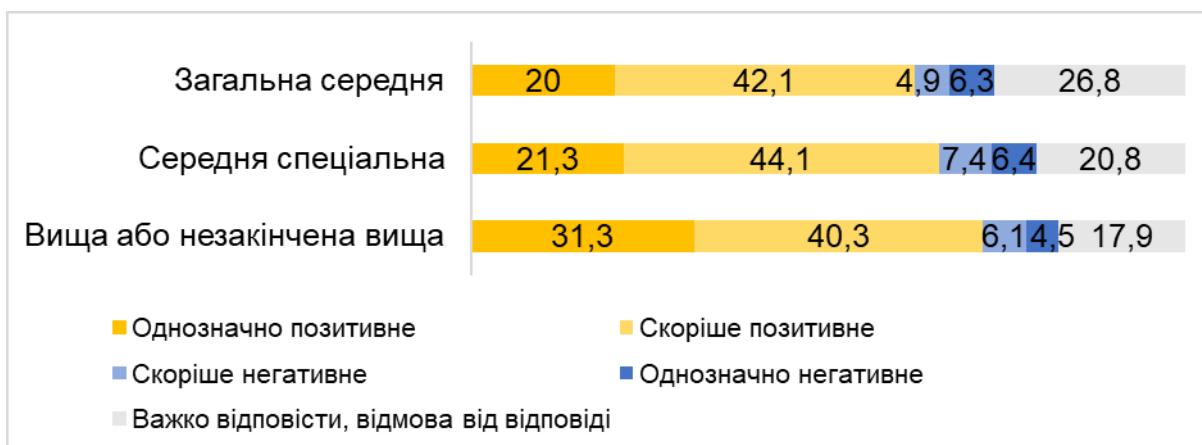
5.2. Ставлення до діаспори: розподіл за регіонами, %

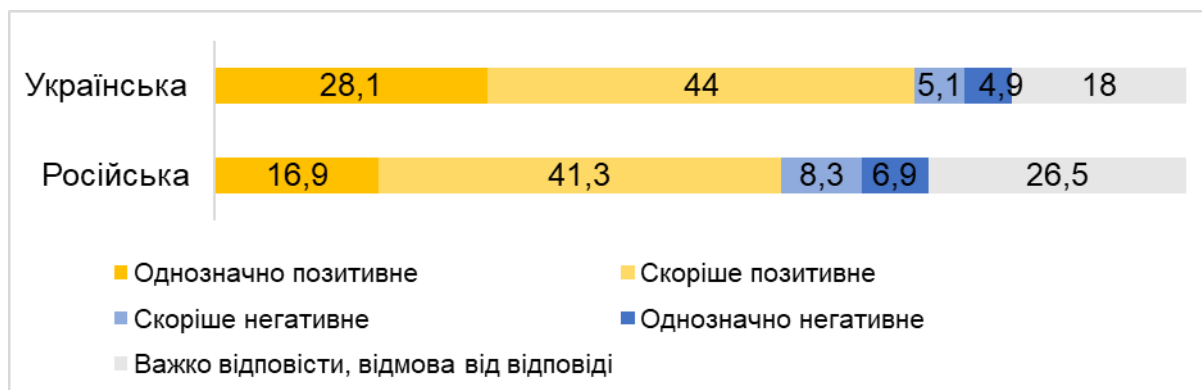
5.3. Ставлення до діаспори: розподіл за зовнішньополітичними орієнтирами, %

5.4. Ставлення до діаспори: розподіл за освітою, %

5.5. Ставлення до діаспори: розподіл за мовою, якою респонденти спілкуються вдома, %

6. Чи повинна, на Вашу думку, держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном? (виберіть один варіант відповіді) %

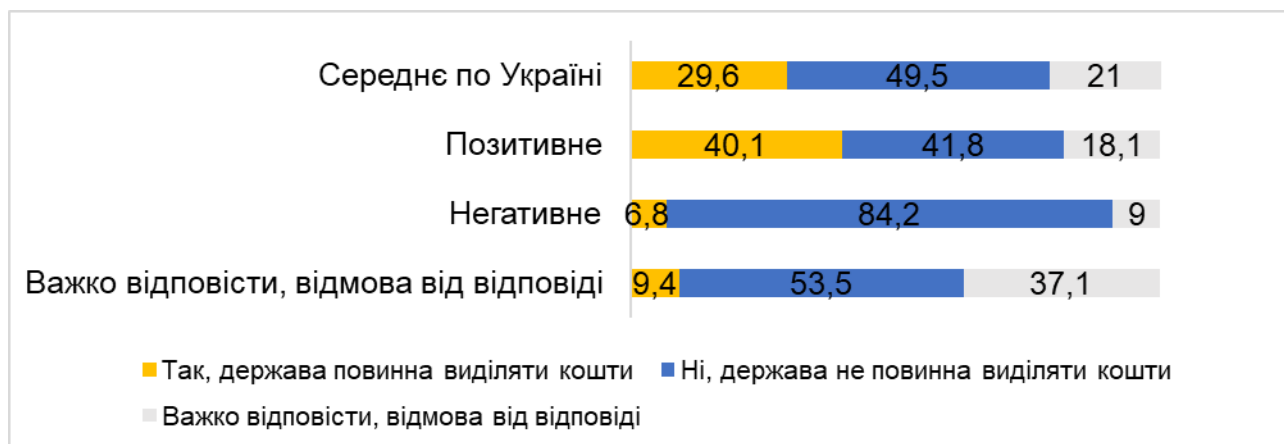

15

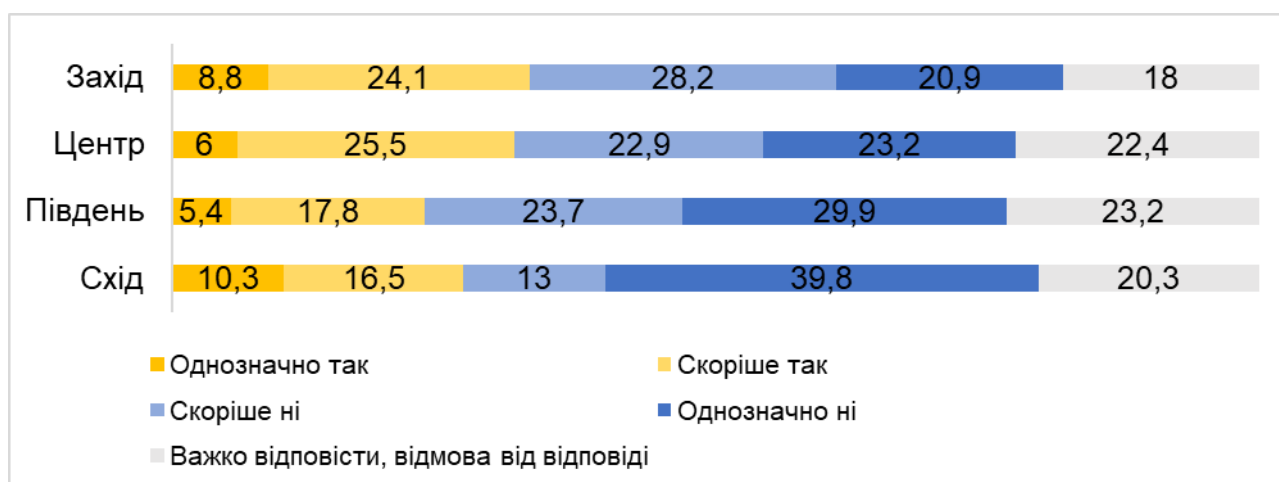
6.1. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за відповідями, чи повинна держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном, %

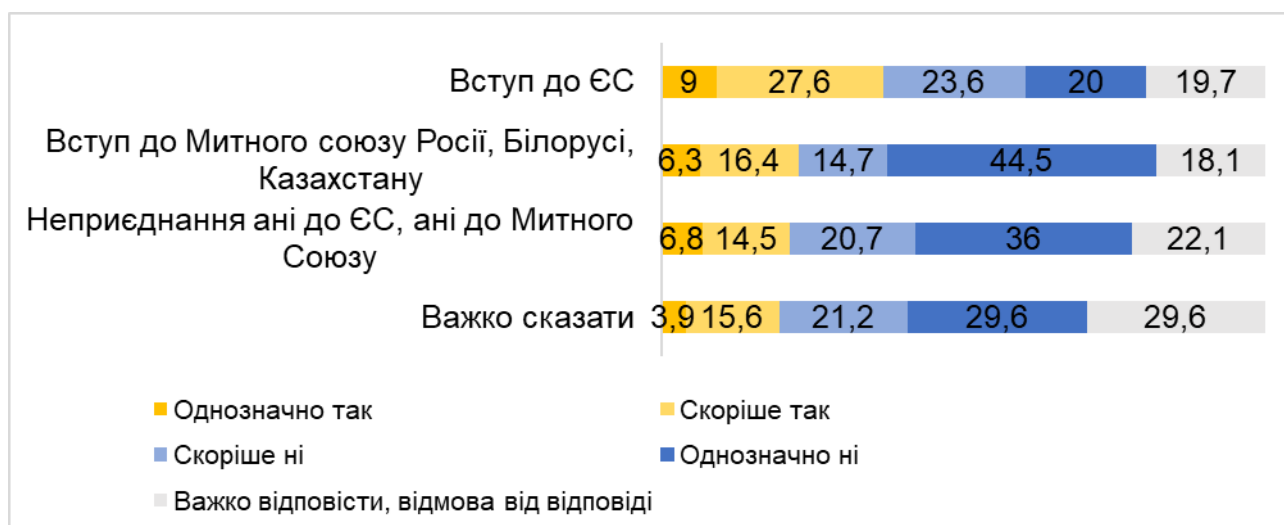
6.2. Ставлення до діаспори: розподіл за відповідями, чи повинна держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном, %

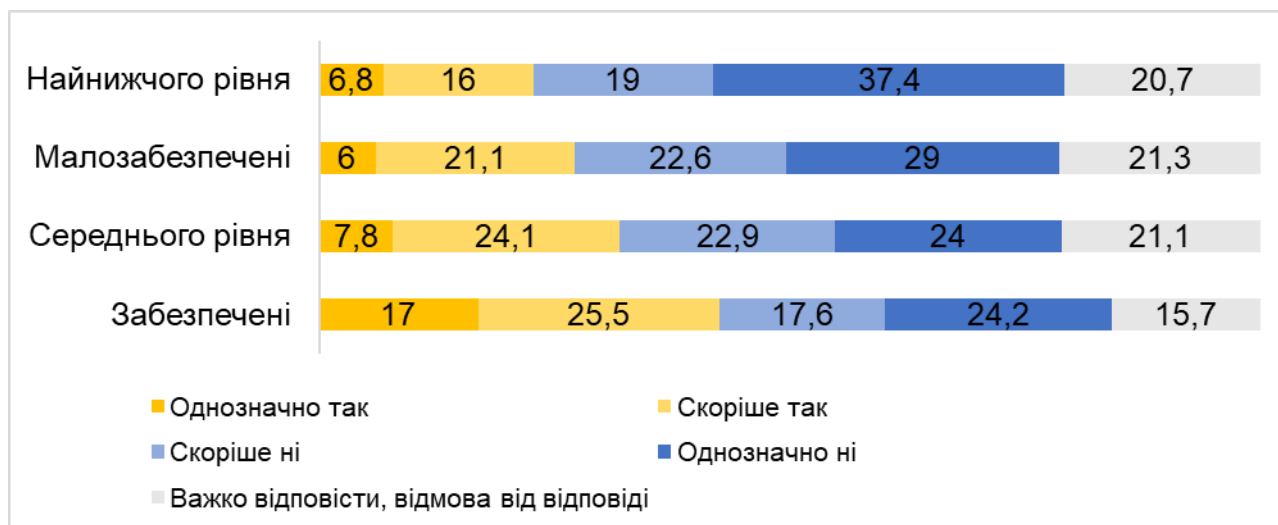
6.3. Чи повинна держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном: розподіл за регіоном, %

6.4. Чи повинна держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном: розподіл за зовнішньополітичними орієнтирами, %

6.5. Чи повинна держава виділяти кошти для підтримки українських організацій за кордоном: розподіл за матеріальним становищем, %

7. Чи варто Україні залучати українську діаспору до вкладання коштів в економіку України? (виберіть один варіант відповіді) %

17

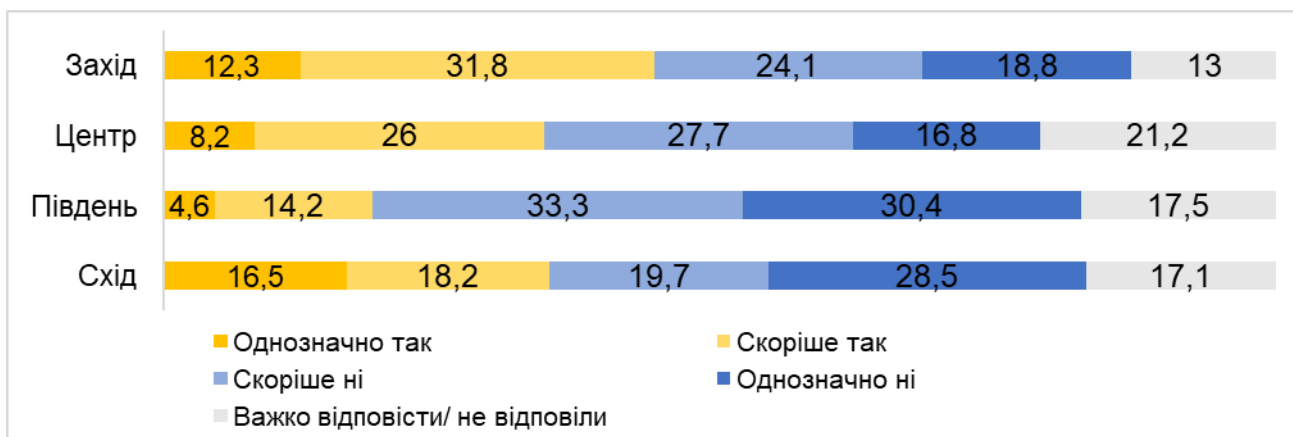
8. Чи варто Україні залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади України? (виберіть один варіант відповіді) %

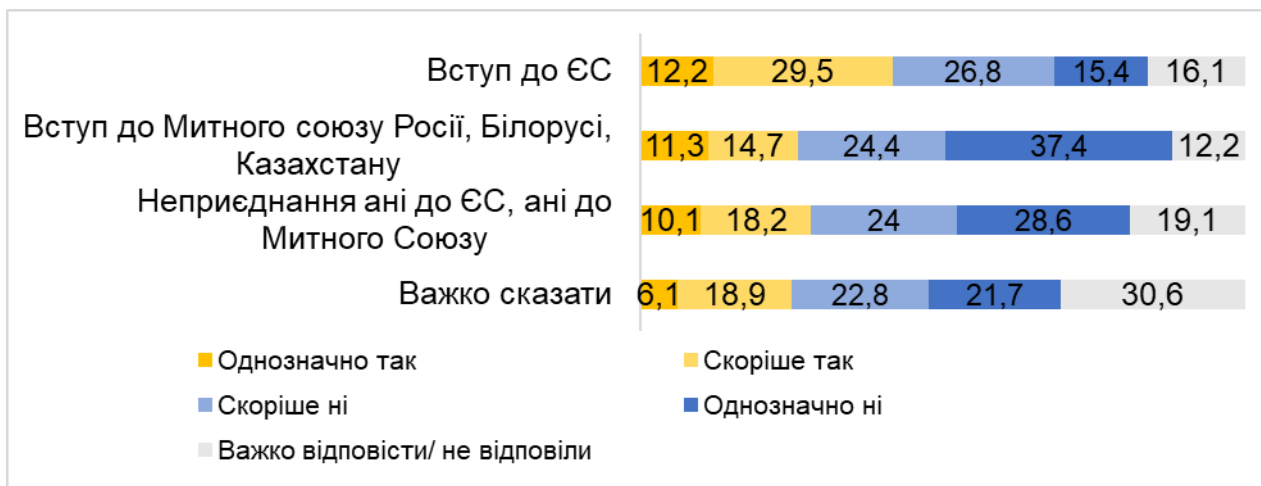
8.1. Зацікавленість питаннями, пов'язаними з українською діаспорою: розподіл за відповідями, чи варто Україні залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади України, %

8.2. Чи варто Україні залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади України: розподіл за регіоном, %

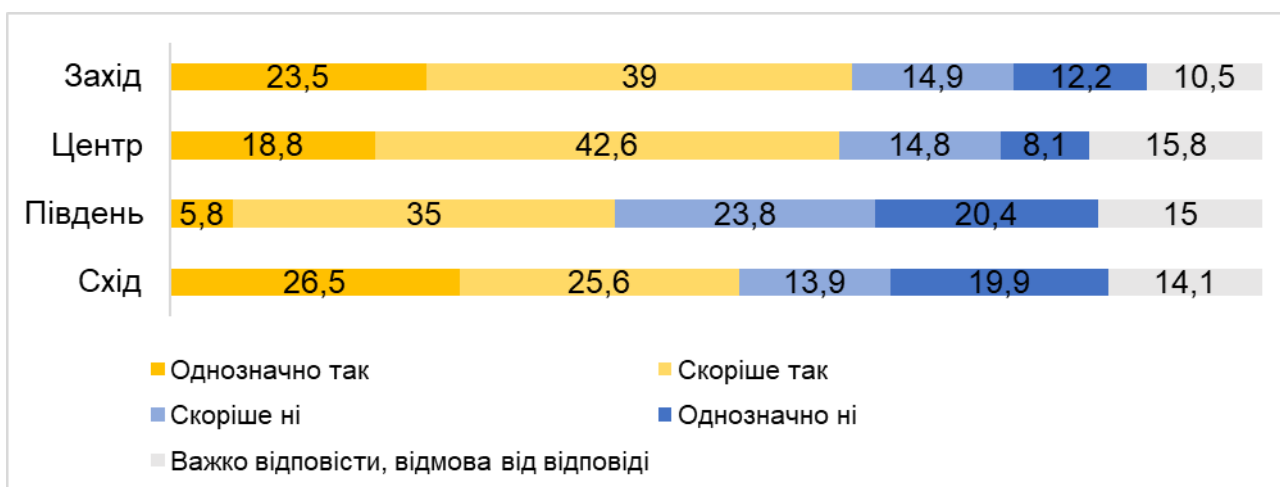
8.3. Чи варто Україні залучати українську діаспору до роботи у керівних органах державної влади України: розподіл за зовнішньополітичними орієнтирами, %

9. Чи варто Україні залучати українську діаспору до навчального процесу в Україні? (виберіть один варіант відповіді) %

9.1. Чи варто Україні залучати українську діаспору до навчального процесу в Україні: розподіл за регіоном, %

10. Чи варто Україні залучати українську діаспору до популяризації України за кордоном? (виберіть один варіант відповіді) %

